

ÖLÜDENİZ BÖLGESİ-KARASAL BİYOLOJİK ÇEŞİTLİLİK VE EKOTURİZM

İ.Ü. Kütüphane ve Dok. D. B

Demirbaş No : M4641

Kayıt No :

Sınıflama No :

Ali KÜÇÜKOSMANOĞLU,
Zeynel ARSLANGÜNDOĞDU
İstanbul Üniversitesi Orman Fakültesi
Orman Entomolojisi ve Koruma Anabilim Dalı

Abstract

In this volume, the general information of Ölüdeniz and its surrounding, infra-structures, flora, fauna, tourism, hunting, ecotouristic activities, first aids in ecotourism, and how to enhance ecotourism are explained briefly. There are concerns about the environmental problems of Ölüdeniz because of the increase in sea-related touristic activities. Ecotourism is also the kind of tourism that protects the welfare of local people by not destroying the natural and cultural surroundings. We recommend the following ecotouristic activities in the following ecotouristic activities in the region: paragliding, trekking, horse riding, biking, orienteering, bird watching, butterfly watching, plant observing and nature photography.

1. GİRİŞ

Dünya'da görülen gelişmiş teknolojik ilerlemeler; bir yandan toplumların refah düzeyinin artmasına hizmet ederken, diğer yandan da ham maddeye dayalı kaynakların giderek tükenmesine ve üretimin yanında her türlü atık maddelerle de çevrenin yaşanılmaz şekle dönüşmesini oluşturmaktadır. Bu nedenle; daha temiz, düzenli, sağlıklı, yeşil ve güzel bir çevrede yaşama isteği, 20. yüzyılın son çeyreğinde, tüm insanların ortak arzusu haline gelmiştir. Ortak sorunlarında birleşen ülkeler, bir seri çözüm yolları üzerinde kararlar alırlarken, ayrıca her ülke de kendi koşullarında ve ortak çözüm yolları paralelinde, detay uğraşlarla, daha sağlıklı bir ortama yönelik çabalara girmişlerdir. Dünya'yı oluşturan doğa ve atmosfer bir anlamda toplumların ortak bir yaşam çevresidir. Bu nedenle, Avrupa Konseyi üyesi bulunan 21 ülkede; Toprakların Korunması, Temiz Su Temini, Yaban Hayatı ve Doğal Yaşam Ortamlarıyla Kıyıların Korunması konularında kampanyaların sürdürülmesi yönünde kararlar alınmaktadır (SEREZ, 1983).

Ölüdeniz, Akdeniz kıyısında Fethiye'nin kuş uçuşu 8 km kadar güneyinde yer alır. Bugünkü görünümü, bir vadi ağzının deniz suları altında kalarak bir koya dönüşmesi, sonrada buraya sürüklenen kum ve çakılların birikmesiyle oluşan bir kıyı oku tarafından önünün kapatılması sonucunda ortaya çıkmıştır (ANONİM, 1994).

Ölüdeniz, ilgi çekici jeolojik, jeomorfolojik, yapıda olması, zengin flora ve faunaya sahip bulunması ve halkın dinlenme ve eğlenmesine uygun olması Türkiye'de mevcut 10 Doğa (Tabiat) parkından bir tanesidir. Muğla Orman Bölge Müdürlüğü, Fethiye Orman İşletme Müdürlüğü sınırları içerisinde, 950 hektarlık bir alanda 1983 yılında tesis edilmiş olup Ölüdeniz-Kıdrak olarak isimlendirilmiştir.

2. BİYOLOJİK ÇEŞİTLİLİK

Türkiye dünyanın en zengin floristik merkezlerinden biri olarak bilinmektedir. Günümüzde bitki türü sayısı 9500-10000'lere ulaşmıştır. Anadolu sadece tür sayısı açısından değil kendisine has bitki varlığı, yani "endemik bitkiler" açısından da dünyanın en önemli bölgelerinden biridir. Endemik bitki oranı %30'dan yüksektir.

Ülkemizde nesli tehlikede olan bitkiler yoğun olarak Akdeniz bölgesi kıyı şeridinde bulunuyor. Ölüdeniz ve çevresinde yaklaşık 35 tür bitkinin nesli tehlikededir. Büyük turizm yatırımları, yapılaşma ve karayollarının gelişmesi bu bölgedeki nadir türlerin başında en önemli sorundur (EKEN, 2002).

Anadolu kıtalar arasında bir geçiş bölgesi olduğu ve çok farklı yaşam birliklerini bir arada barındırdığı için bitki türlerin yanı sıra hayvanlar içinde büyük önem taşıyor. Anadolu'ya küçük Asya denmesinin de başlıca sebebi biyolojik çeşitliliğidir. Ülkemizin floristik yapısı son derece dağınık ve karışıktır. Bu floristik bölgeler ve içerdikleri flora elementlerine girmeden önce flora ve vejetasyon sözcüklerini tanımlamakta yarar vardır (YALTIRIK F. ve A. EFE, 1989).

Flora bir ülke bir bölge ya da belirli bir yörenin bitkilerin tümüne verilen ad olup, floryayı oluşturan bitki elementleri arasında herhangi bir karşılıklı floristik ilişki bulunması koşulu yoktur. Örneğin; Türkiye florası, Avrupa florası, Ölüdeniz florası gibi (YALTIRIK F. ve A. EFE, 1989).

Vejetasyon ise, bir ülkenin ya da bir bölgenin belirli yaşam koşullarına göre gelişen ve yaşam koşulları benzer olan bitki taksonlarının oluşturduğu toplumlar olarak tanımlanmaktadır. Vejetasyonda floradan farklı olarak yaşam koşulları benzer olan bitki taksonlarının birlikte bulunması koşulu aranmaktadır. Örneğin; çöl, step, maki, orman ve savan vejetasyonları gibi (YALTIRIK F. ve A. EFE, 1989).

Ölüdeniz ve çevresi Mediterranean (Akdeniz) Flora Bölgesinde yer almaktadır. Kurakçıl, karakterli, herdem yeşil, yapraklı ağaç ve çalılardan oluşan bir bitki örtüsü Akdeniz vejetasyonunu oluşturmuştur. Özellikle yüksek dağlık bölgelerde Pinus, Cedrus ve Juniperus gibi iğne yapraklı cinslerin türlerinden oluşan toplumlar bulunmaktadır.

Batı Anadolu'nun Akdeniz kesiminde çok önemli bir kalıntı bitki olan *Liquidambar orientalis* yalnızca bu bölgeye ve Rodos adasına sıkışmış haldedir. Bundan başka yine dikkati çeken endemik bitkilerden *Alkanna macrosiphon*, *Chionodoxa forbesii*, *Cyclamen trochopteranthum*, *Sternbergia candida* ve *Velezia pseudorigida* söylemeye değer bitki taksonlarıdır.

2.1. Bitki Örtüsü (Flora)

KÜÇÜKOSMANOĞLU A. ve Z. ARSLANGÜNDOĞDU 2003'ya göre; Ölüdeniz ve çevresi doğal güzelliklerinin yanı sıra floristik kompozisyonu bakımından çok zengindir. Böyle bir güzel tabiat parçasının korunması gelecek kuşaklara aktarılması gerekir. Ölüdeniz ve çevresinin otsu ve odunsu floranın listesi alfabetik olarak aşağıda verilmiştir. Yörede bitkilerin listesi DAVIS P.H. 1965-1985, MAYER H. ve H. AKSOY 1998, YALTIRIK F. ve A. EFE 1989, YALTIRIK 1992 literatürlerinden yararlanılmıştır.

Bilimsel ismi	Türkçe ismi
Agave sisalana	
Alkanna lehmani	
<i>Alkanna macrosiphon</i> (Endemik)	
Allium subhirsutum	Körmen
<i>Anagyris foetida</i>	Kokar Çalı
Anchusa strigosa	
Anchusa undulata	
<i>Arbutus andrachne</i>	Sandal
<i>Arceuthos</i> sp.	Andız
<i>Arenaria pamphylica</i> subsp. <i>pamphylica</i> var. <i>turcica</i> (Endemik)	

Arisarum vulgare
ristolochia hirta
Aristolochia parvifolia
Aristolochia poluninii (Endemik)

Yılanekmeği
Acıkök, Yılanotu

Artemisia squamata
Asparagus acutifolius
Asphodelus aestivus
Asphodelus microcarpus
Astragalus lusitanica subsp. *orientalis*
Avena sterellis
Buxus sempervirens
Calimocome villosa

Yabani kuşkonmaz
Çirişotu
Yulaf
Adi şimşir
Keçiboğan

Caparis spinosa
Cedrus libani
Ceratonia siliqua
Keçiboynuzu
Cerris siliquastrum
Circunus sp.
Cistus creticus

Kebere, Kapari
Toros sediri

Erguvan
Pembe çiçekli laden

Cistus lavrifolius
Cistus perviflorus
çiçekli laden *Cistus salviifolius*
Colutea cilicica
Crataegus sp.
Alıçlar *Crocus pallasii*
Cupressus sempervirens
Cyclamen graecum

İldon
Küçük pembe
Beyaz çiçekli laden
Patlangaç Çalısı
Geyik dikenleri,
Çiğdem
Adi servi
Siklamen

Cyclamen trochopteranthum (Endemik)
Cynodon dactylon

Siklamen
Ayrık otu

Dactylorhiza maculata

Daphne gnidoides
Daphne oleoides
Daphne sericea

Sırım
Pembe Çiçekli Sırım

Delphinium staphsagria**Drancunculus vulgaris**

Erica arborea
Erica manipuliflora
Euphorbia sp.

Fomtanesia olioides

Genista acanthoclada
Boyacı Katırtırnağı

Genista aphillus

Gladiolus anatolius (Endemik)
Gladiolus italicus
Karga soğanı
Gladiolus sp.
Hedera helix
Hypericum sp.
Juniperus excelsa
Juniperus foetidissima

Labiatae sideriti**Labiatae salvia**

Lamium sp.
Lathyrus latifolius
Lathyrus saxatilis
Laurus nobilis

Limodorum abortivum

Liquidambar orientalis
Malva sylvestris
Melia azederach
Mentha pulegium
Muscari comosum

Muscari incastricium

Myrtus communis

Neotinea maculata Nerium oleander

Olea europaea

Mevzek**Yılanbıçağı**

Ağaç fundası
Pembe çiçekli funda
Sütleğenotu

Boya çalıları,

Yabani glayöl,

Orman Sarmaşığı
Binbirdelikliotu
Boylu Ardiç
Kokulu Ardiç

Ballıbaba Çiçeği
Müdürmük
Müdürmük
Defne

Sığla
Ebegümeçi
Tesbih ağacı
Nane
Karabaş

Mersin

Zakkum

Delice, zeytin

Onosma frutescens

Ophrys apifera
Orchis collina
Orchis laxiflora
Orchis papilionacea

Orchis punctulata

Orchis purpurea
Ornithogalum alpigenum (Endemik)

Ornithogalum montanum**Ornithogalum nutans**

Ornithogalum umbellatum

Orobanche reticulata**Paeonia arietinx**

Papaver rhoas
Phillyrea latifolia
Phlomis lycica (Endemik)
Pinus brutia
Pinus helepensis
Pinus pinea
Pistacia lentiscus
Pistacia terebinthus subsp. *terebinthus*
Platanus orientalis

Punica granatum

Pyrus amygdaliformis
Pyrus salicifolia

Quercus aegilops

Quercus aucheri (Endemik)
Quercus coccifera

Quercus ithaburensis ssp. Macrolepis

Ranunculus lathimicus

Rhamnus palasestina

Rhus coriaria
Rosmarinus officinalis
Rumex pulcher

Sahlep
Sahlep, Orkide
Sahlep, Orkide
Sahlep, Orkide

Sahlep, Orkide
Sahlep, Orkide
Akyıldız

Akyıldız

Akyıldız
Akyıldız

Canavarotu

Şakayık
Gelincik
Akçakesme
Flomis
Kızılcam
Halep çamı
Fıstık çamı
Sakız Ağacı
Menengiç
Doğu Çınarı

Nar

Ahlat
Söğüt yapraklı ahlat

Boz pırnal
Kermes Meşesi

Palamut Meşesi
Düğünçiçeği

Cehri, Boyacıdiken
Sumak
Biberiye
Kuzu kulağı, Labada

Ruscus aculeatus
Salvia sp.
Sarcopoterium spinosum
Sinapis arvensis
Smilax sp.

Smyrniium olusatrum
Spartium junceum
Sternbergia candida (Endemik)
Styrax officinalis
Tamarix smyrnensis (Eşen ovası)
Thymus sp.
Trifolium sp.

Tulipa undulatifolia
Urtica pilulifera

Velezia quadridentata
Verbascum sp.

Veronica lycia (Endemik)
Vitex agnus

2.2. Hayvanlar (Fauna)

Ölüdeniz ve çevresi çok fazla sayıda yaban hayvanı barındırır. Yörenin faunası, çeşitli bilimsel kitaplardan ve makalelerden yararlanılarak derlenmiştir (KÜÇÜKOSMANOĞLU ve ARSLANGÜNDOĞDU, 2003). Bu duruma göre yörede memeliler, kuşlar, amfibi ve sürüngenler çok fazla sayıda türlerle temsil edilmektedir. Ancak burada sadece Fethiye Bölgesi ve özellikle Ölüdeniz'in kuşların göç yolu üzerinde bulunmasından dolayı çalışmamızda özellikle yörede yaşayan kuşlar liste halinde verilmiştir.

Bilimsel İsmi

Tachybaptus ruficollis
Podiceps cristatus
Podiceps nigricollis
Phalacrocorax carbo
Pelecanus onocrotalus
Egretta garzetta
Egretta alba
Ardea cinerea
Ciconia ciconia
Cygnus olor

Tavşan Memesi
Adaçayı
Abdesbozan
Hardal
Anadolu saparnası

Yabani kereviz
Katırtırnağı

Tesbih Çalısı
İlgın
Kekik
Tıfıl

Isırgan

Sığır kuyruğu

Hayt

Türkçe İsmi

Küçük Batağan
Bahri
Kara Boyunlu Batağan
Karabatak
Ak Pelikan
Küçük Ak Balıkçıl
Büyük Ak Balıkçıl
Gri Balıkçıl
Leylek
Kuğu

Anas penelope
Anas crecca
Anas platyrhynchos
Anas querquedula
Aythya ferina
Mergus serrator
Pernis apivorus
Milvus migrans
Accipiter nisus
Buteo buteo
Buteo rufinus
Hieraaetus pennatus
Falco tinnunculus
Falco subbuteo
Falco columbarius
Alectoris chukar
Coturnix coturnix
Rallus aquaticus
Gallinula chloropus
Fulica atra
Haematopus ostralegus
Himantopus himantopus
Charadrius dubius
Charadrius alexandrinus
Vanellus vanellus
Calidris minuta
Scolopax rusticola
Numenius arquata
Tringa totanus
Tringa nebularia
Tringa ochropus
Larus melanocephalus
Larus minutus
Larus ridibundus
Larus genei
Larus fuscus
Larus cachinnans
Sterna hirundo
Sterna albifrons
Columba livia
Streptopelia decaocto
Clamator glandarius
Cuculus canorus
Tyto alba

Fiyu
Çamurcun
Yeşilbaş
Çıkrıkçın
Elmabaş Patka
Tarakdiş
Arişahini
Karaçaylak
Atmaca
Şahin
Kızıl Şahin
Küçük Kartal
Kerkenez
Delice Doğan
Boz Doğan
Kınalı Keklik
Bildircin
Su Kılavuzu
Saz Tavuğu
Sakarmeke
Poyrazkuşu
Uzunbacak
Halkalı Küçük Cılıbit
Akça Cılıbit
Kızkuşu
Küçük Kumkuşu
Çulluk
Kervançulluğu
Kızılbacak
Yeşilbacak
Yeşil Düdükçün
Akdeniz Martısı
Küçük Martı
Karabaş Martı
İnce Gagalı Martı
Karasırtlı Martı
Gümüş Martı
Sumru
Küçük Sumru
Kaya Güvercini
Kumru
Tepeli Guguk
Guguk
Peçeli Baykuş

Otus scops
Athene noctua
Strix aluco
Asio otus
Caprimulgus europaeus
Apus melba
Apus apus
Alcedo atthis
Merops apiaster
Coracias garrulus
Upupa epops
Jynx torquilla
Dendrocopos syriacus
Dendrocopos medius
Dendrocopos minor
Galerida cristata
Lullula arborea
Alauda arvensis
Riparia riparia
Hirundo rupestris
Hirundo rustica
Delichon urbica
Anthus campestris
Anthus pratensis
Anthus spinoletta
Motacilla flava
Motacilla cinerea
Motacilla alba
Troglodytes troglodytes
Prunella modularis
Cercotrichas galactotes
Erethacus rubecula
Luscinia megarhynchos
Phoenicurus ochruros
Phoenicurus phoenicurus
Saxicola rubetra
Saxicola torquata
Oenanthe isabellina
Oenanthe oenanthe
Oenanthe hispanica
Turdus merula
Turdus philomelos
Turdus iliacus
Hippolais pallida

İshak Kuşu
Kukumav
Alaca Baykuş
Kulaklı Orman Baykuşu
Çobanaldatan
Akkarınlı Ebabil
Ebabil
Yalıçapkını
Arıkuşu
Gökkuzgun
İbibik
Boyunçeviren
Alaca Ağaçkakan
Ortanca Ağaçkakan
Küçük Ağaçkakan
Tepeli Toygar
Orman Toygarı
Tarlakuşu
Kum Kırlangıcı
Kaya Kırlangıcı
Kırlangıç
Ev Kırlangıcı
Kır İncirkuşu
Çayır İncirkuşu
Dağ İncirkuşu
Sarı Kuyruksallayan
Dağ Kuyruksallayanı
Ak Kuyruksallayan
Çitkuşu
Dağbülbülü
Çalı Bülbülü
Kızılgerdan
Bülbül
Kara Kızılkuşuk
Kızılkuşuk
Çayır Taşkuşu
Taşkuşu
Boz Kuyrukkakan
Kuyrukkakan
Kara Kulaklı Kuyrukkakan
Karatavuk
Kızıl Ardiç
Öter Ardiç
Ak Mukallit

Sylvia melanocephala
Sylvia curruca
Sylvia communis
Sylvia atricapilla
Phylloscopus collybita
Phylloscopus trochilus
Regulus regulus
Muscicapa striata
Aegithalos caudatus
Parus ater
Parus caeruleus
Parus major
Lanius collurio
Lanius senator
Garrulus glandarius
Corvus monedula
Corvus corone
Corvus corax
Sturnus vulgaris
Passer domesticus
Petronia petronia
Fringilla coelebs
Serinus serinus
Carduelis chloris
Carduelis carduelis
Carduelis spinus
Carduelis cannabina
Miliaria calandra

Maskeli Ötleğen
Küçük Ak Gerdanlı Ötleğen
Ak Gerdanlı Ötleğen
Kara Başlı Ötleğen
Çıvgın
Söğüt Bülbülü
Çalıkuşu
Benekli Sinekkapan
Uzun Kuyruklu Baştankara
Çam Baştankarası
Mavi Baştankara
Büyük Baştankara
Kızıl Sırtlı Örimcekkuşu
Kızıl Başlı Örimcekkuşu
Alakarga
Küçük Karga
Leş Kargası
Kuzgun
Sığırcık
Serçe
Kaya Serçesi
İspinoz
Küçük İskete
Florya
Saka
Kara Başlı İskete
Keten Kuşu
Tarla Çintesi

3. EKOTURİZM

Turizm denilince, maalesef, hala deniz, kum ve güneş anlaşılmaktadır. Anadolu özgün topoğrafik yapısı ile, özellikle doğa turizmi alanında çok büyük potansiyele sahiptir. Bu konuda dağ turizmi v.b. girişimler oluyorsa da, bunların arzu edilen düzeye ulaştığı söylenemez. Doğa turizminin çekici olabilmesi için, öncelikle, ziyaretçilere el değmemiş doğa parçalarını sunmak gerekir. Bu konuda da, bitki gen kaynaklarının doğal ortamları içerisinde korunması büyük önem taşımaktadır. Zira, bitki gen kaynakları, aynı zamanda, biyolojik çeşitliğin de güvencesidir (KÜÇÜKOSMANOĞLU A. ve Z. ARSLANGÜNDOĞDU, 2003).

Doğa turizmi ne kıyı turizmi gibi binlerce, ne de dağ turizmi gibi spor olarak görülmemelidir. Aksine, doğayı tanımaya yönelik yorucu bir çabadır. İnsanları bu çabanın içersine çekebilmek için de özendirici tedbirler alma zorunluluğu vardır. Konuya ilişkin şunlar önerilebilir:

- Yürüyüş parkurları biyolojik çeşitlilik dikkate alınarak düzenlenmeli, kısa mesafede çok şey verebilen doğa parçaları seçilmeli,
- Her bölge için biyolojik çeşitliliği tanıttıcı kitaplar hazırlanmalı.
- Rehberlik hizmetleri doğayı tanıyan kişiler tarafından verilmeli.
- Yürüme parkuru boyunca, en azından ağaç ve çalı türlerini tanıttıcı etiketleme yapılmalıdır.
- Uzun doğa yürüyüşleri (trekking) için parkur düzenlemede, fazla ayrıntılı olmayan ve biyolojik zenginlikler kadar, doğanın yapısını da açıklayan broşürler basılmalıdır (KÜÇÜKOSMANOĞLU A. ve Z. ARSLANGÜNDOĞDU, 2003).

Türkiye’de ekoturizm faaliyetleri turizmin çeşitlendirilmesi politikasının bir gereği; ülke geneline ve tüm yıla yaygınlaştırılmasın da bir sonucu olarak pek çok alternatif türler geliştirilmeye çalışılmıştır. Çevrenin korunmasında turizmin fiziksel planlamasının önemi büyüktür. Sürdürülebilir turizmin geliştirilmesi için turizmin fiziksel planlamasında mekanın rasyonel şekilde kullanılması gerekmektedir.

Turizm Bakanlığı turizm ürünlerine çeşitlendirmeye yönelik bir politika izlemektedir. Ayrıca kıyı alanları üzerindeki baskıları azaltacak ve turizmin sosyo-ekonomik faydalarını daha az gelişmiş bölgelere dağıtacak şekilde bir politika ortaya koymaktadır. Bu hedefle aşağıdaki faaliyetler geliştirilmiştir.

Bunlar; Dağ-Doğa Yürüyüşü (Trekking), Yayla Turizmi, Akarsu Turizmi (Kano-Rafting), Bisiklet Tur Güzergahlarının Belirlenmesi ve Geliştirilmesi, Atlı Doğa Yürüyüşü, Mağara Turizmi, Sportif Olta Balıkçılığı, Kuş Gözlemciliği, Botanik Gezileri (Bitki İnceleme)’dir.

Dünyada olduğu gibi ülkemizde de ekoturizm faaliyetleri genelde korunan alanlarda gelişme göstermektedir. Ülkemizde 33 adet Milli Park (686631 ha), 16 adet Tabiat Parkı (69002 ha), 35 adet Tabiatı Koruma Alanları (83729 ha), 59 adet Tabiat Anıtı (462 ha) olmak üzere toplam 143 Korunan Alan (839824 ha) bulunmaktadır. Bunların yanı sıra uluslar arası anlaşmalarla korunan alanlar, doğa parkları, özel çevre koruma bölgeleri ile bu rakam oldukça büyümektedir.

4. KAYNAKLAR

Anonim 1994. Ana Britannica Genel Kültür Ansiklopedisi Cilt 24, Hürriyet Ofset Matbaacılık ve Gazetecilik A.Ş., İstanbul.

DavisS, P.H.(ed.) 1965-1985. The Flora of Turkey and the Aegean islands, Vol. I-IX, Edinburgh.

Eken, G. 2002. Kırmızının Sınırı. Yeşil Atlas Dergisi. Sayı 5, Aralık 2002. DBR Dergi Yayıncılık ve Pazarlama A.Ş., İstanbul.

Küçükosmanoğlu, A. ve Arslangündoğdu, Z.2003. Ölüdeniz ve Ekoturizm. Türk Deniz Araştırma Vakfı Yayını, Tünav Eğitim Serisi No. 3, ISBN-975-92389-4-2, 61 s., İstanbul.

Mayer, H. ve Akasoy, H 1998. Türkiye Ormanları. T.C. Orman Bakanlığı Batı Karadeniz Ormanlık Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü. Orman Bakanlığı Yayın No: 038 Bolu

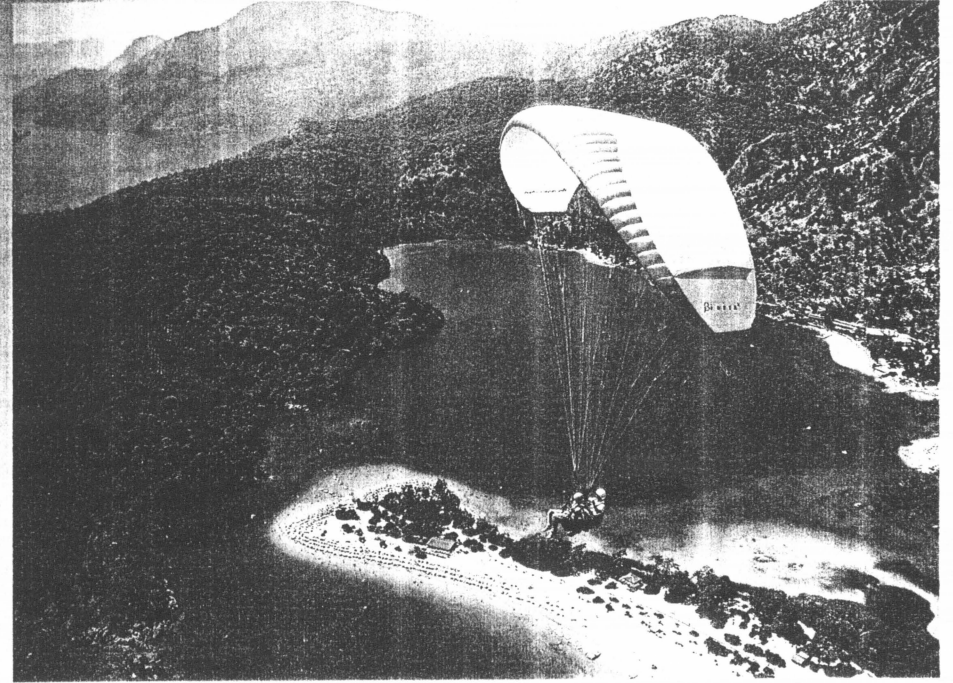
Serez, M 1983. Kıyıların Korunması Paneli, Karadeniz Üniversitesi-Türkiye Tabiatını Koruma Derneği Tebliğ Metinleri, 20 Haziran, Trabzon.

Yalırık, F.1992. Antalya Yöresinin Vejetasyon Yapısı ve Yöredeki Önemli Milli Parkların Florası. Türkiye Akdeniz Bölgesi Ormanları ve Ormanlığına İlişkin Bilimsel Yaklaşımlar. İ.Ü. Orman Fakültesi Ormanlık Araştırma ve Uygulama Merkezi Müdürlüğü, İstanbul.

Yalırık, F. ve Efe, A 1989. Otsu Bitkiler Sistematiği. İ.Ü. Fen Bilimleri Enstitüsü Yayınları, İ.Ü. Yayın No: 3568, İstanbul.

ÖLÜDENİZ LAGÜNÜ SÜRDÜRÜLEBİLİR YÖNETİM SEMPOZYUMU

27-28 Ekim 2005, Ölüdeniz



EDİTÖR
Bayram ÖZTÜRK

TÜRK DENİZ ARAŞTIRMALARI VAKFI

Yayın No: 22



ISBN 975-8825-10-0



ÖLÜDENİZ LAGÜNÜ SÜRDÜRÜLEBİLİR YÖNETİM SEMPOZYUMU

Yayın No: 22



Bölgesel Çevre Merkezi
REC Türkiye tarafından

